

Opravář/opravářka obuvi a kožedělného zboží (kód: 32-004-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (kód: 32)
Týká se povolání:	Opravář obuvi a kožedělného zboží
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příjem a výdej oprav obuvi a kožedělného zboží	3
Volba postupu práce, materiálů, strojů, zařízení a nástrojů pro opravu obuvi a kožedělného zboží	3
Obsluha obuvnických strojů	3
Základní seřizování, ošetřování a údržba obuvnických strojů a zařízení	3
Používání ručního obuvnického nářadí	3
Vykrajování a vystřihování dílců v obuvnictví	3
Pracovní operace na šicím stroji při opravě obuvi a kožedělného zboží	3
Připevňování spodkových dílců obuvi	3
Úprava vzhledu opravované obuvi a kožedělného zboží	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Příjem a výdej oprav obuvi a kožedělného zboží

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést odborný příjem opravy obuvi a kožedělného zboží, zhodnotit její proveditelnost, vypsát doklad o přijetí zakázky (modelová situace)	Praktické předvedení
b) Stanovit kalkulaci ceny prováděné opravy obuvi a kožedělného zboží podle platných ceníků, spotřeby materiálu a potřebného času k provedení zakázky	Praktické předvedení
c) Provést výdej opravené obuvi a kožedělného zboží s důrazem kladeným na schopnost jednat se zákazníkem (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba postupu práce, materiálů, strojů, zařízení a nástrojů pro opravu obuvi a kožedělného zboží

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést orientaci v normách pro obuvnickou výrobu dohledáním tří zadaných údajů vztahujících se k prováděným opravám obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit a popsat pracovní postup pro opravení předložené obuvi a kožedělného zboží	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vybrat vhodný materiál pro výměnu poškozeného dílce obuvi, výběr zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Určit druh předloženého usňového materiálu a stanovit způsob jeho využití při opravě konkrétní obuvi a kožedělného zboží	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit technologické podmínky pro používání základních obuvnických lepidel, popsat technologický postup nanášení lepidla na obuvnickou součást s ohledem na ekologické nakládání s lepidly	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zvolit stroje, zařízení a nářadí potřebné pro opravu poškozené obuvi a kožedělného zboží	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit obuvnický stroj k vykonání stanovené pracovní operace, připojit ho ke zdroji elektrické energie a prověřit jeho funkčnost s ohledem na dodržování zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit kritická místa stanoveného obuvnického stroje z hlediska bezpečnosti práce	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést určenou pracovní operaci na stanoveném obuvnickém stroji, popsat pracovní postup	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Základní seřizování, ošetřování a údržba obuvnických strojů a zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Seřídít jeden stanovený obuvnický stroj a zařízení potřebné k vykonání pracovní operace, prověřit jeho funkčnost	Praktické předvedení
b) Provést základní údržbu, ošetření, čištění a mazání stanoveného obuvnického stroje s ohledem na dodržování zásad BOZP, jednotlivé úkony zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Používání ručního obuvnického nářadí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat používané ruční nářadí pro opravy obuvi	Ústní ověření
b) Předvést práci s ručním obuvnickým nářadím při opravě obuvi	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Vykrajování a vystřihování dílců v obuvnictví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit jednoduchou šablonu pro rekonstruovaný obuvnický dílec	Praktické předvedení
b) Ručně vykrojit podle připravené šablony potřebný dílec pro opravu obuvi	Praktické předvedení
c) Vystříhnout podle šablony spodkový obuvnický dílec na zpracování	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Pracovní operace na šicím stroji při opravě obuvi a kožedělného zboží

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Opravit obuv a kožedělné zboží našitím náhradních dílců a součástí	Praktické předvedení
b) Opravit poškozené části kožedělných výrobků šitím, zkontrolovat kvalitu zapravení	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Připevňování spodkových dílců obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit styčné plochy opravované obuvi pro spojení s náhradními spodkovými dílci obuvi, zdůvodnit účel práce	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vybrat správné lepidlo pro opravovanou obuv podle použitého materiálu, spodkové dílce a součásti spojit lepením, popsat zvolený pracovní postup	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Připravit obuv pro výměnu patníku a provést jeho vlastní výměnu	Praktické předvedení
d) Vysvětlit technologii zpracování špičky do poškozené podešve	Ústní ověření
e) Provést montáž podrážky, vysvětlit rozdíl mezi podešví a podrážkou	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Úprava vzhledu opravované obuvi a kožedělného zboží

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést úpravu vzhledu vnitřní části opravované obuvi a kožedělného zboží, provedení zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést celkové ošetření a konečnou úpravu vzhledu vnější části opravované obuvi a kožedělného zboží	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace se vyžaduje a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/opravar-obuvi-a-kozedelne#zdravotni-zpusobilost>).

Ověřování kritérií hodnocení pro jednotlivé odborné kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti uchazeče vykonávat pracovní činnosti při opravách obuvi a kožedělného zboží.

Ověřování odborných kompetencí bude probíhat v reálném prostředí opravy obuvi a kožedělného zboží. Při ověřování kritérií hodnocení formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, k dodržování pracovních postupů, ke správné volbě technologie, ke kvalitě provedení a ke správné obsluze strojů, zařízení a náradí. Při ústním projevu je třeba sledovat používání odborné terminologie a využívání teoretických znalostí při řešení praktických úkolů.

Autorizovaná osoba připraví uchazeči pro odbornou kompetenci **Příjem a výdej oprav obuvi a kožedělného zboží** pro kritéria hodnocení a), b), c) 1 pár opravované obuvi nebo 1 kus opravovaného kožedělného zboží. Typ kožedělného výrobku bude záviset na přijatých zakázkách v místě konání zkoušky. Pro kritéria hodnocení a), c) připraví autorizovaná osoba modelovou situaci.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči k posouzení u odborné kompetence **Volba postupu práce, materiálů, strojů, zařízení a nástrojů pro opravu obuvi a kožedělného zboží** pro kritéria hodnocení b), f) 1 pár obuvi nebo 1 kus kožedělného zboží, pro kritérium hodnocení c) předloží autorizovaná osoba vzorky usní v počtu minimálně 5 kusů - maximálně 7 kusů, pro kritérium hodnocení d) předloží vzorky materiálů (textil, syntetický materiál, styropór) v počtu minimálně 5 kusů - maximálně 7 kusů.

Autorizovaná osoba určí uchazeči u odborných kompetencí **Obsluha obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení a), b); **Základní seřizování, ošetřování a údržba obuvnických strojů a zařízení** pro kritéria hodnocení a), b) typ stroje v počtu 1 kus. Výběr bude proveden z těchto strojů: obuvnický opravárenský kombinovaný stroj, protistojkový opravárenský šicí stroj, plochý jednojehlový šicí stroj, sloupový jednojehlový šicí stroj, broušící stroj.

Autorizovaná osoba určí uchazeči u odborné kompetence **Obsluha obuvnických strojů** pro kritérium hodnocení c) jednu pracovní operaci (výběr bude proveden z následujících pracovních operací: výměna obuvnického dílce šitím, rozšíření holeně obuvi, broušení obvodu patníku, výměna nástrčkového patníku, broušení obvodu podešve). Pro tyto činnosti stanoví autorizovaná osoba jeden obuvnický stroj (výběr bude proveden z následujících obuvnických strojů: sloupový jednojehlový šicí stroj, broušící stroj, obuvnický kombinovaný opravárenský stroj).

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Používání ručního obuvnického náradí** pro kritérium hodnocení a) vyjmenovat minimálně 4 kusy ručního obuvnického náradí (výběr bude proveden z následujícího náradí: dlaňové nůžky, nůžky na střihání styropórových ploten, štětec, krájecí nůž, krémovací kartáček, obuvnické kleště, obuvnické kladívko, rozražeč kroužků, dírkáč, roztahovák obuvi), pro kritérium hodnocení b) předloží autorizovaná osoba k opravě 1 pár obuvi, typ opravy bude záviset na přijatých zakázkách v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba určí uchazeči u odborné kompetence **Vykrajování a vystřihování dílců v obuvnictví** pro kritéria hodnocení a), b), c) druh rekonstruovaného dílce, který bude záviset na typu přijatých zakázek v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba určí uchazeči u odborné kompetence **Pracovní operace na šicím stroji při opravě obuvi a**

kožedělného zboží pro kritéria hodnocení a), b) opravit šitím obuv nebo kožedělný výrobek v počtu (minimálně 1 pár obuvi nebo 1 kus kožedělného zboží - maximálně 3 páry obuvi nebo 3 kusy kožedělného zboží, typ oprav bude záviset na přijatých zakázkách v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Přípevňování spodkových dílců obuvi** pro kritéria hodnocení a), b), c), e) vykonat pracovní činnosti na opravě obuvi v počtu 1 pár, typ a vzor opravované obuvi bude záviset na přijatých zakázkách v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Úprava vzhledu opravované obuvi a kožedělného zboží** pro kritéria hodnocení a), b) vykonat pracovní činnosti na úpravách obuvi a kožedělného zboží v počtu (minimálně 1 pár obuvi nebo 1 kus kožedělného zboží - maximálně 3 páry obuvi nebo 3 kusy kožedělného zboží), typ úpravy bude záviset na přijatých opravách v místě konání zkoušky.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na výrobu kožedělného zboží nebo výrobu obuvi a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na zpracování usní, plastů a pryže a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na kožedělnou technologii a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- d) Profesionální kvalifikace 32-004-H Opravář/opravářka obuvi a kožedělného zboží a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti obuvnické výroby.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Oprava obuvi a kožedělného zboží umožňující ověření všech odborných kompetencí, s přísunem potřebné energie, odpovídající bezpečnostním a hygienickým požadavkům, vybavená následujícími základními výrobními zařízeními, nářadím, materiály a polotovary pro provedení oprav obuvi a kožedělného zboží.

- Stroje (obuvnický kombinovaný opravárenský stroj, protistojkový opravárenský šicí stroj, plochý jednojehlový šicí stroj, sloupový jednojehlový šicí stroj, brousicí stroj, pracovní stůl)
- Zařízení (roztahovák obuvi, nazouvací nožka)
- Nářadí a pomůcky (jehla na ruční šití, dlaňové nůžky, nůžky na střihání styropórových ploten, štětec, krájecí nůž, krémovací kartáček, obuvnické kleště, obuvnické kladívko, rozražeč kroužků, dírkáč, nádobka na lepidlo, šroubováky na seřízení a drobné úpravy pracovního ústrojí stroje, olejníčka se strojním olejem, olejníčka s petrolejem, štěteček na čištění pracovního ústrojí stroje)
- Vzorky usní (minimálně 5 kusů - maximálně 7 kusů)
- Vzorky materiálů (textil, syntetický materiál, styropór) pro opravy obuvi a kožedělného zboží (minimálně 5 kusů - maximálně 7 kusů)
- Vzorek obuvi (v počtu 1 páru)
- Usně pro opravy obuvi a kožedělného zboží v množství potřebném pro opravu 3 párů obuvi nebo 3 kusů kožedělného zboží
- Drobný materiál (lepidlo, nitě, kování, kroužky, nýtky, zipy, pružinky, suchý zip) v množství potřebném pro opravu 3 párů obuvi nebo 3 kusů kožedělného zboží
- Komponenty a polotovary pro opravy obuvi a kožedělného zboží (dámské a pánské patníky, špičky, podrážky, podešve), vše v minimálním množství pro opravu 1 páru obuvi nebo 1 kusu kožedělného zboží
- Zapravovací prostředky (obuvnický krém, impregnační prostředky, zapravovací barva, zapravovací vosk - vše v množství na úpravu minimálně 1 páru obuvi nebo 1 kusu kožedělného zboží - maximálně na úpravu 3 párů obuvi nebo 3 kusů kožedělného zboží)
- Obuv a kožedělné zboží určené k opravám (v minimálním počtu 1 pár nebo 1 kus kožedělného zboží - maximálně 3 páry obuvi nebo 3 kusy kožedělného zboží)
- Doklad o přijetí zakázky (v minimálním množství 1 kus - maximálně 3 kusy)
- Papír (v počtu 3 kusy) a tužka na zhotovení šablon
- Ceník oprav obuvi a kožedělného zboží, bude k dispozici v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem
- Učebna pro provedení ústní části zkoušky vybavená PC
- Osobní ochranné pracovní prostředky (pracovní zástěra)

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro vykonání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 5,5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Academic School, Střední škola, s. r. o., Zlín

Gasibo, s. r. o., Zlín

Opravná obuvi a kožené galanterie, Trnava